

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

De gemeentelijke herindeling is de directe aanleiding om het huidige beleid voor de sociaal culturele accommodaties tegen het licht te houden. Daarnaast zijn de actualisatie van het gevoerde beleid, de transformatie als gevolg van de decentralisaties en ons streven om gebiedsgericht te gaan werken redenen geweest om bijgaande nota over de sociaal culturele accommodaties te schrijven.

De nota beschrijft twee fases:

- In de eerste fase wordt het beleid geharmoniseerd en geactualiseerd (deze nota) en blijft alles zoveel mogelijk bij het oude voor alle accommodaties;
- De tweede fase bestaat uit het vervolgproces dat de komende twee jaar wordt doorlopen. In een gebiedsgericht aanpak wordt bepaald wat nodig is om de sociale basis in de wijk of het dorp te versterken, welke rol de accommodaties (wel en niet gesubsidieerd) daar het beste in kunnen spelen en hoe de gemeente ondersteuning op maat kan leveren. In deze nota wordt dit proces beschreven.

Het doel van de nota is het bieden van ondersteuning aan besturen van sociaal culturele accommodaties, zodat zij in het dorp, de wijk of buurt met de accommodatie, ontmoeting kunnen stimuleren, een aantrekkelijk activiteitenprogramma mogelijk kunnen maken en ruimte kunnen bieden aan gemeentelijke welzijnsactiviteiten voor alle doelgroepen.

Kader

Nota Met de blik op de wijk (2013, voormalige gemeente Groningen)
Nota Harense rotonde 2017 – 2020 (voormalige gemeente Haren)
Visienota sociale basis (deze wordt op dit moment ontwikkeld)
Coalitieakkoord

De wet Arhi (Wet Algemene regels herindeling) vereist beleid voor de nieuwe gemeente Groningen voor de sociaal culturele accommodaties, zodat we ook na 1 januari 2021 subsidies kunnen blijven verstrekken.

Argumenten en afwegingen

De harmonisatie is de directe aanleiding om voor 1 januari 2021 de nota ‘Sociaal culturele accommodaties, geharmoniseerd’ vast te stellen, omdat deze geharmoniseerde nota het kader is waarop subsidies worden verstrekt. Daarnaast zijn de veranderingen binnen het sociaal domein en de gebiedsgerichte aanpak aanleiding voor een nieuwe visie. De afweging was om deze visie op korte termijn in zijn geheel te ontwikkelen of om dit fasegewijs te doen. Met in fase 1 het realiseren van de harmonisatie en een actualisatie en geen grote wijzigingen in beleid te opzichte van de bestaande situatie en in fase 2 het samen met de inwoners in een zorgvuldig proces bepalen wat de wijk, het dorp of het gebied nodig heeft aan accommodaties om een sterke sociale basis te krijgen. Voordeel voor een complete visie ineens zou zijn dat er mogelijk snel een antwoord zou kunnen worden gevonden op bestaande knelpunten, waaronder bijvoorbeeld het ondersteunen van nieuwe initiatieven. Een groot nadeel zou zijn dat er in een kort proces onvoldoende tijd kan worden besteed aan het gesprek met de inwoners. Om die reden is gekozen voor twee fases.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

In het voortraject hebben wij gesprekken gevoerd met de koepelorganisaties voor de sociaal culturele accommodaties, de grotere accommodaties, de besturen van de dorpshuizen in gezamenlijkheid in zowel de voormalige gemeente Haren als de voormalige gemeente Ten Boer, stichting WIJ met de gezamenlijke hoofdaanbieders binnen de GON's (Gebieds ondersteunende netwerken) en Stadadviseert. De uitkomsten van deze gesprekken zijn verwerkt in de nota.

Vervolgens vond van 15 april t/m 27 mei 2020 het inspraaktraject plaats. Vanwege de maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus hebben we ons beperkt tot een schriftelijke inspraak. In totaal hebben we 22 reacties ontvangen, waarvan negen insprekers gebruik gemaakt hebben van het telefonische spreekuur. In bijgaand inspraakverslag wordt per organisatie weergegeven waar de reactie en /of het gesprek over gaat en wat er is aangepast in de nota.

Financiële consequenties

Vanaf 2021 is er een taakstellende bezuiniging van 100.000 euro (op een totaalbudget van 4,2 miljoen euro) op het beleid voor sociaal culturele accommodaties, door het beter benutten van buurtaccommodaties, waarbij er voor eventuele knelpunten bij de transformatie van het oude naar het nieuwe beleid voor het jaar 2021 incidenteel 100.000 euro beschikbaar is. In de nota staat aangegeven hoe we hieraan gevolg geven:

De budgetten voor Groot Onderhoud (niet gemeentelijke gebouwen) en het Investeringsbudget (voor alle accommodaties) vervallen. Het voordeel is dat accommodaties in hun jaarlijkse exploitatie niet direct de gevolgen ondervinden van deze keuze. Het nadeel is dat er geen subsidies meer zijn voor groot onderhoud van niet gemeentelijke accommodaties en investeringen, maar de ervaring heeft geleerd dat deze subsidies onvoldoende zijn om een goed onderhoud te kunnen plegen en investeringen te kunnen doen door de accommodatiebesturen. Het leidt tevens tot willekeur bij het verstrekken van subsidies. We gaan met behulp van een Meerjaren onderhouds- en investeringsprogramma (MIOP), een structurele oplossing ontwikkelen voor het probleem van het steeds weer verrast worden door knelpunten in het groot onderhoud bij niet gemeentelijke accommodaties en de investeringen. Dit onderzoeken we in het vervolgproces, omdat we dan een beter inzicht krijgen wat er aan middelen nodig is voor de sociaal culturele accommodaties. We streven er daarbij naar om binnen de huidige budgetten te blijven. Incidentele knelpunten kunnen worden opgelost met behulp van 100.000 euro die uw raad incidenteel in 2021 beschikbaar heeft gesteld.

Het ontwikkelen van een structurele oplossing heeft prioriteit en zal al op korte termijn in werking worden gezet door het uitvragen van een MIOP, zodat we nieuwe knelpunten voor zijn. Accommodatiebesturen worden ondersteund bij het opstellen van een MIOP.

Veel accommodatiebesturen geven aan maar net rond te komen en geven tevens aan onvoldoende te worden gecompenseerd voor kostenstijgingen. Er rust een gemeentebrede taakstelling op de subsidies en voor het realiseren hiervan wordt een deel van het accres niet doorgegeven aan instellingen. Voor instellingen met personeel wordt het accres wel doorgevoerd, maar daarvoor geldt in 2020 dat alleen al de loonstijging in de CAO (3,25%) hoger is dan het accres dat wordt gegeven (3,06%). Vanwege het niet ontvangen of niet gelijk oplopen van de indexering met de werkelijke kostenstijgingen verzoeken de besturen om een reële compensatie, daarom hebben we in de nota opgenomen dat deze compensatie volgend jaar als knelpunt integraal wordt betrokken bij de begrotingsbesprekingen voor de begroting van 2022 (dit betekent dus niet automatisch, dat er extra middelen beschikbaar komen).

Het accres dat wordt doorgegeven wordt bepaald aan de hand van de compensatie uit het gemeentefonds. Omdat het accres pas na enige tijd definitief kan worden bepaald is in 2007 besloten het accrespercentage met een vertraging van twee jaar door te berekenen aan de gesubsidieerde instellingen. Voor 2020 wordt het accrescijfer van 2018 gebruikt.

Hierbij moet echter worden aangetekend dat knelpunten, die op korte termijn ontstaan door het wegvallen van de subsidie, worden opgevangen met de 100.000 euro die uw raad voor 2021 beschikbaar heeft gesteld.

Overige consequenties

De uitvoering van deze nota heeft in eerste instantie slechts in beperkte mate gevolgen voor de besturen van sociaal culturele accommodaties die subsidie ontvangen. De bestaande situatie wordt zoveel mogelijk gehandhaafd. De nota beschrijft ook het vervolg (fase 2) waarin we in een zorgvuldig proces tot een nieuwe visie op de sociaal culturele accommodaties komen. Hierbij worden de inwoners en organisaties in dorpen, wijken en gebieden betrokken.

Hoewel deze nota is opgesteld voor de coronatijd, kan hij daarvan niet los worden gezien. De coronatijd levert knelpunten op voor de accommodatiebesturen. De overheid speelt daar op in met verschillende maatregelen. De dorps- en buurthuizen komen met ingang van 12 juni in aanmerking voor de rijks schaderegeling TOGS (aangenomen motie Tweede Kamerlid Moorlag, 18 mei 2020). Het provinciebestuur heeft een bedrag van 11.5 miljoen gereserveerd voor ondersteuning bij financiële schade als gevolg van de Corona crisis. Het gaat om het ondersteunen van het bedrijfsleven, het midden- en kleinbedrijf (mkb), de retail, vrijetijdseconomie en maatschappelijke en culturele instellingen. Op het moment van schrijven van dit raadsvoorstel, is de provincie de regeling nog nader aan het uitwerken. De gemeente heeft contact opgenomen met accommodatiebesturen om te vragen naar hun financiële positie. Verder is er via nieuwsbrieven informatie verstrekt over regelingen waar besturen gebruik van kunnen maken. Tevens is een website gelanceerd met informatie. In samenwerking met de Speeltuinententrale is gezorgd dat de meeste speeltuinen vanaf halverwege april tijdelijk vrij toegankelijk zijn gemaakt voor 0-12 jarigen, waarbij toezicht is geregeld en de gebouwen dicht blijven.

Vervolg

Na vaststelling van deze nota door uw raad, worden de nadere regels in september ter vaststelling voorgelegd aan het college.

Dit najaar worden de gesprekken met de inwoners in de dorpen, wijken of gebieden, fasegewijs opgestart. Uw raad wordt bij deze bijeenkomsten uitgenodigd.

Lange Termijn Agenda

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.